

Vergaderjaar 1987-1988 Nr. 136a

16 945

Wijziging van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen, vaststelling van een nieuwe bijlage als bedoeld in artikel 6 van die Wet en wijziging van de onteigeningswet inzake het horen van de Raad van State

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE¹

Vastgesteld 28 april 1988

De leden van de vaste Commissie voor Justitie hebben het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen, vaststelling van een nieuwe bijlage als bedoeld in artikel 6 van die wet en wijziging van de onteigeningswet inzake het horen van de Raad van State aan een voorbereidend onderzoek onderworpen.

Zij formuleerden de hieronder opgenomen opmerkingen en vragen.

Algemeen

De leden van de fracties van C.D.A. en P.v.d.A. konden zich in het algemeen wel met dit wetsvoorstel verenigen.

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** tekenden daarbij aan, dat zij de redegeving voor de vijf jaar die lagen tussen het uitbrengen van het Voorlopig Verslag en de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer merkwaardig achtten. Hier werd toch een omgekeerde redenering gebruikt. De Wet Arob was immers bedoeld om in de leemte in de rechtsgang van ten aanzien van overheidsbeschikkingen waarin geen rechtsgang open staat, te voorzien.

Om praktische redenen werd een aantal beschikkingen nog niet onder deze wet gebracht. Deze beschikkingen werden opgenomen op de negatieve lijst. De wet verplichtte de regering deze negatieve lijst binnen 5 jaar te actualiseren met de nadrukkelijke bedoeling dat alsnog voor zover mogelijk in een rechtsgang zou worden voorzien.

De Commissie-Geelhoed heeft in haar eindrapportage aangedrongen op voortgang met het onderhavige voorstel van wet waarin die actualisatie wordt geregeld.

De opmerking van de Commissie-Geelhoed dat vooraf rekening zou moeten worden gehouden met de capaciteit van de afdeling rechtspraak, had naar de mening van deze leden niet zo mogen worden geïnterpreteerd dat vijf jaar lang de zorg voor de nadere actualisering van deze vorm van rechtsbescherming mocht worden opgehouden. Het bezien of de afdeling rechtspraak van de Raad van State voldoende capaciteit heeft, danwel of niet met andere middelen in deze functie moet worden voorzien, behoort naar de mening van de leden van deze fractie de

¹ Samenstelling:

Wagemakers (CDA) (voorzitter), Glasz (CDA), Fleers (CDA), Mastik-Sonneveldt (PvdA), Mw. J. H. B. van der Meer (PvdA), Van Veldhuizen (PvdA), Heijne Makkreel (VVD), Talsma (VVD), Glastra van Loon (D66), Barendregt (SGP), De Gaay Fortman (PPR), Mw. Van Leeuwen (PSP), Schuurman (RPF) Mw. Bolding (CPN), Van der Jagt (GPV).

daadwerkelijke zorg voor de rechtsbescherming waartoe de regering zich ook tot de Wet Arob heeft verplicht, niet te door kruisen.

Meer in het algemeen heeft de minister als oorzaak voor de vertraging opgevoerd de noodzakelijke aandacht voor deregulering. Deze leden vroegen zich af of dit argument wel valide is. Door onderhavig voorstel van wet is toch geen enkele richtlijn opgeheven? Wat verstaat de minister overigens onder de termen «beroepsgevoeligheid» en «conflict opwekkend vermogen» in de Nota naar aanleiding van het Eindverslag op bladzijde 3?

Op de kwestie van deregulering kwamen deze leden in een afzonderlijk paragraafje terug.

Arob/geschillen van bestuur

De leden van de fractie van het **C.D.A.** stelden vast dat het wetsvoorstel werd ingediend medio 1981, derhalve vóór het moment waarop als gevolg van het Benthem-arrest tenslotte de tijdelijke wet Kroongeschillen tot stand is gekomen, waardoor de afdeling van geschillen van de Raad van State voor de beslechting van een groot aantal geschillen eertijds vallend onder het «Kroonberoep oude stijl» de positie kreeg van een onafhankelijke administratieve rechter. Deze leden hadden de indruk dat door voormeld feit de juridische context waarbinnen de in dit wetsvoorstel neergelegde voorstellen moeten gaan functioneren, nogal aanzienlijk gewijzigd is. In de verdere behandeling van het wetsvoorstel is zulks echter maar in zeer betrekkelijke mate tot uiting gekomen.

Zowel in de schriftelijke stukken als bij de mondelinge behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer werd steeds betoogd dat door verdere slechting van de negatieve lijst, de administratiefrechtelijke rechtsbescherming in grote mate wordt gediend, aangezien daardoor voor een groot aantal in bepaalde wetten voorkomende beschikkingen thans de weg tot de onafhankelijke Arobrechter wordt geopend. De vraag of zulks in het licht van de andere thans beschikbare onafhankelijke administratieve rechtsgang, zijnde die van de afdeling van geschillen van bestuur, wel nodig c.q. wenselijk is, lijkt niet gesteld te zijn.

Het is deze leden onduidelijk waarom min of meer gedachtenloos en automatisch steeds gekozen lijkt te worden voor het openen van Arobberoep. Deze leden hebben daarvoor slechts begrip in de mate waarin de in dit wetsvoorstel neergelegde keuze, hangende het verdere proces van een definitieve herverkaveling van het terrein van de administratiefrechtelijke rechtsbescherming, een in beginsel tijdelijk karakter zullen hebben. Deze leden onderstreepten met nadruk hetgeen op bladzijde 5 van de Memorie van Antwoord wordt gesteld: «de geleidelijke slechting van de negatieve lijst met het treffen van een definitieve regeling voor de afdoening van Kroongeschillen die vallen onder tijdelijke Wet Kroongeschillen, noodzaken tot de keuze per regeling welke voorzieningen van administratiefrechtelijke rechtsbescherming het meest aangegeven is».

In dit kader wilden deze leden er overigens geen enkele twijfel over laten bestaan dat zij, zoals eerder van de zijde van hun fractie bij behandeling van de tijdelijke Wet Kroongeschillen in de Eerste Kamer werd betoogd, van mening zijn dat een goede administratiefrechtelijke rechtsbescherming bij een groot aantal typen geschillen meer dan door een Arobprocedure juist zeer gediend zou zijn door een soort procedure waarbij zoveel mogelijk de voordelen verbonden aan het Kroonberoep oude stijl behouden zijn gebleven. De sfeer die spreekt uit dit wetsvoorstel gaf deze leden aanleiding zulks nog eens opnieuw te benadrukken.

De schade die huns inziens materieel bezien het Benthem-arrest aan de administratiefrechtelijke rechtsbescherming in Nederland heeft toegebracht, dient niet nodeloos verder vergroot te worden.

Deregulering

De leden van de fractie van de P.v.d.A. citeerden van bladzijde 3 van de Nota naar aanleiding van het Eindverslag: «Er wordt naar gestreefd deze regels te vereenvoudigen, de juridische normering daarin strakker te maken en het aantal beslismomenten binnen de primaire besluitvorming terug te dringen».

Hoe stelt de minister zich dit precies voor?

Is de conclusie van deze leden gewettigd, dat in de praktijk van dit streven nog niet veel te merken valt? Overigens leek het deze leden juist om de tendens tot deregulering los te zien van die in de richting van het verbeteren van de bewaarschriftprocedure. Bovengenoemd streven gaat vooraf aan het ontwerpen van een regeling, de verbeteringen van de bewaarschriftenprocedure kan tot verbetering c.q. stroomlijning binnen de bestaande Arobprocedure zelve leiden.

De minister legt naar het oordeel van deze leden een niet geheel duidelijk verband tussen beide fenomenen (bladzijde 3 van de Nota naar aanleiding van het Eindverslag). Zou de minister dit verband zoals hij dit lijkt te zien, nog eens nader willen aangeven?

Verder zouden deze leden gaarne vernemen hoe het staat met de vorderingen rond het verbeteren van de bezwaarschriftenprocedure.

Follow-up

De leden van de fractie van de P.v.d.A. wilden gaarne worden ingelicht over het tijdstip in 1988 dat er tussentijdse rapportage rond het «bijhouden» van dit voorstel van wet kan worden verwacht. Zij doelden hierbij op de tussentijdse rapportage die de minister aan de leden van de Tweede Kamer heeft toegezegd. Komt deze rapportage ook ter beschikking van de leden van de Eerste Kamer?

Kan de minister aangeven hoe het staat met de voortgang van de voorbereiding van de Arobrechtspraak in twee instanties? Heeft de projectgroep in februari rapport uitgebracht? Hoe wordt nu verder gehandeld?

De voorzitter van de commissie,
Wagemakers

De griffier voor dit verslag
Van der Putten